

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI
Magistrat Dr. Monica Vella LL.D., M. Jur.

Il-Pulizija

vs

Manwel Busuttil

Kawza numru:3132/2025

Illum 7 ta' Marzu 2025

Il-Qorti,

Rat l-akkuza migjuba kontra:

Manwel Busuttil, bin Matti u Luiza Vella, imwieled Ghaxaq fil-03/10/1949, resident Blk J Flt 1, Dahlet il-Qadi, Nru 2, Zejtun, bin-numru tal-Karta tal-Identita:808949M;

Akkuzat talli fl-09/09/2018 fl-inhawi ta' Wied Dalam, B'Bugia;

1. Bla hsieb li tisraq jew taghmel hsara kontra l-ligi, izda biss biex tezercita jedd li tippretendi li ghandek, gieghelt, bl-awtorita' tieghek innifsek, lil xi haddihallas dejn, jew jesegwixxi obbligazjoni, tkun li tkun, jew fixkilt lil Manwel Busuttil

fil-pussess ta' hwejgu, jew hattejt bini, jew ksirt il-mixi tal-ilma jew hadt l-ilma ghalik, jew b' xi mod iehor, kontra l-ligi, indahalt fi hwejjeg haddiehor; Art 85(1) Kap 9.¹

Rat l-atti kollha tal-kaz.

Semghet ix-xhieda.

Rat u qieset il-provi u dokumenti kollha prodotti.

Rat l-prosekuzzjoni iddikjarat li ser tistrieħ fuq il-provi in atti.

Rat is-sottomissjonijiet tal-parte civile u tad-difiza².

Semghet is-sottomissjonijiet tad-difiza.³

Rat illi l-kawza thalliet għal-lum għas-sentenza.

Ikkunsidrat:

Il-Fatti fil-Qosor.

Dan il kaz jirrigwarda allegazzjoni mill-parte civile Manwel Busuttil li fid-9 ta' Settembru 2018 fl-inhawi ta' Wied Dalam Birzebbugia Matthew Borg indahal jew fixklu fi hwejgu u dan billi dahal jikkaccja fil-proprjeta tieghu jew li ilu igawdi.

Fil-fatt il-Pulizija istitwiet proceduri ukoll kontra Manwel Busuttil, stante illi l-imputat jghid li għandu tali dritt fuq hwejjeg il-parte civile, filwaqt illi l-parte civile jippretendi li l-imputat m'għandux tali dritt.

Provi:

¹ Folio 1 tal-process.

² A folio 73 tal-process.

³ Folio 87 tal-process.

Xehed PC 829 A. Dougall li qal li fid-9 ta' Settembru 2018 ghal habta tas-sebgha ta' filghodu (7.00am) ircieva telefonata minghand certu Manwel Busuttil li kien ghad kemm kellu argument ma' certa Matthew Borg fl-ghelieqi tagghom. Hu mar fuq il-post flimkien ma' PC 994 u tkellem ma' Manwel Busuttil fejn qal li kien hareg bil-moghoz 'l fuq mir-razzett u Matthew Borg mar biex jaghmel ghalih. Borg mitkellem mill-pulizija qal li Busuttil mhux suppost imur fejn kien hu. Busuttil pprezenta sentenza mahruga mill-Magistrat Dr. Audrey Demicoli fejn skond hu kienet tghid li Borg ma setax jersaq lejn ir-razzett sa mitejn metru.⁴

Xehed PC 994 C. Grech li qal li fid-9 ta' Settembru 2018 ghal habta tas-sebgha ta' fil-ghodu (07.00am) ircieva telefonata minghand certu Manwel Busuttil li kien ghad kemm kellu argument ma' certa Matthew Borg fl-ghelieqi tagghom. Hu mar fuq il-post flimkien ma' PC 829 u tkellem ma' Manwel Busuttil fejn qal li kien hareg bil-moghoz l fuq mir-razzett u Matthew Borg mar biex jaghmel ghalih. Borg mitkellem mill-pulizija qal li Busuttil mhux suppost imur fejn kien hu. Busuttil pprezenta sentenza mahruga mill-Magistrat Dr. Audrey Demicoli fejn skond hu kienet tghid li Borg ma setax jersaq lejn ir-razzett sa mitejn metru.

Xehed Dr. Lennox Vella nhar is-26 ta' Frar 2021 fejn ezebixxa r-rapport redatt minnu.⁵

Il-perit legali gie mahtur mill-Qorti diversament preseduta waqt is-seduta tas-17 ta' Ottubru 2019⁶. Fil-konkluzjonijiet tieghu huwa qal is-segwenti:

⁴ Folio 2 tal-process.

⁵ Folio 18 tal-process. Drittijiet legali Ewro 433.52c wara ta' Folio 83 tal-process.

⁶ Folio 9 tal-process.

‘Mix-xhieda migbura u mill-provi prodotti l-esponent huwa tal-umli fehma li l-elementi necessariji sabiex jinkorri r-reat ta’ ragion fattsi ma gewx sodisfacentement ippruvati...’⁷

Xehed **Manuel Busuttil** nhar il-5 ta’ Marzu 2020 u qal li r-razzett jintuza ghal bhejjem u ilu juzah ghal dan l-iskop xi tletin (30) sena. Il-bhejjem huma naghag u moghoz. Ir-razzett ghandu bicca raba’ mieghu, jigifieri xi tomna u nofs. Ir-raba’ jizra’ il-qamh fiha. Jghid li n-nghag johroghom. Jghid li hu biss juza r-razzett u r-raba’ u huh kien jonsob u miet xi 14-il sena ilu.⁸ Jghid li f’dawn l-ahhar tletin sena hadd ma dahal. Jghid li dwar il-guranata tal-incident kien hemm zewg kaccaturi bis-snieter u meta gew il-pulizija wiehed minnhom harab bis-senter u l-pulizija ma sabuhx Jghid li Matthew Borg kien bis-senter. Qallu li hu kien ghala zobbu minnu u mill-Magistrat. Jghid li hu ra lil Borg fix-xaghri, post fejn hu kien juzahom minn dejjem. Ix-xaghri hija vicin ir-razzett. Jghid li hu ma qaghadx mitejn (200) metru boghod mir-razzett imma tahtu, go hwejgu ghax ihallas il-qbiela. Jghid li x-xaghari hija parti mir-raba’ li tkellem fuqha. Jghid li Borg kellmu hazin u ma hallihx jghaddi bin-naghag⁹. Jghid li l-isqaq biex tidhol ghax-xaghri sakkarulu bil-gebel. Jghid li s-sqaq ta’ kulhadd, kien jghaddi kulhadd.¹⁰

Xehed **Anthony Busuttil** nhar il-5 ta’ Marzu 2020. Jghid li hu trabba hemm, ilu ‘1 fuq minn erbghin (40) sena. Jghid li hemm jitrabbew il-moghoz u n-naghag. Ir-razzett juzah Manwel Busuttil. Jghid li meta jigu daww ghal kacca rodd is-salib ghax gej l-inkwiet. Jikkonferma li r-razzett ghandu madwar tomnejn raba’ li juzahom Manwel Busuttil. Hadd ma juzah hlief meta kien haj huh il-mejjet li kien jonsob. Jghid li hu tela’ ghax sema’ l-ghajjat u kien hemm

⁷ Folio 83 tal-process.

⁸ Folio 31 tal-process.

⁹ Folio 35 tal-process.

¹⁰ Folio 36 tal-process.

missier Borg ukoll. Ma riduhx jirgha bil-moghoz ghax kienu ghal kacca bil-klieb. Jghid li Borg ma kienx jersaq 'l hemm, imma kien jigi ghal kacca.¹¹

Xehed **Michael Mercieca** nhar il-5 ta' Marzu 2020 u jghid li r-razzett kienu jitolghu meta kienu tfal xi hamsa u hamsin (55) sena ilu. Jghid li dan l-ahhar snin kien juza ir-razzett Leli Busuttil. Jghid li ilu jitla' hdejh ghad-demel xi erbgha u ghoxrin (24) sena. Jghid li Busuttil juza r-razzett u r-raba' u ilu jaghmel dan wahdu xi hamsa u ghoxrin (25).¹² Jghid li hut Busuttil kienu jidhlu u hadd izjed.

Xehed **Matthew Borg** nhar it-12 ta' Marzu 2020 fejn qal li hu jmur ghall-kacca fil-ghodu. Fejn imur ghal kacca huwa ta' kuginuh sa fejn jaf hu. Jghid li l-ghalqa kienet ta' nanntu u tatu lil zijuh Carmelo Busuttil li illum mejjet. Jghid li jmur fil-post bil-permess tal-kugini tieghu. Jghid li hu mar ghall-kacca u gie Manwel Busuttil hdejh bil-moghoz u qallu hawn gej?. Hu qallu li hu ma jihux ordnijiet minn ghandu u qallu li hawn tieghu. Qal li cempel lil kugin tieghu li skond hu ghandu l-post u kien il-Mellieha dak il-hin. Qal li ipprova jsib kompromess u joqghod sa l-ghaxra u wara jitlaq mill-art. Qal li telghu missieru Joseph Borg u Clifton Borg. Jghid li Busuttil beda jheddu bid-diskors il-hin kollu. Jghid li hu ma fixklu bl-ebda mod. Jghid li Busuttil fixklu fi hwejgu ghax hu kien hemm bil-permess ta' kuginuh. Jghid li hu baqa' hemm meta gew il-pulizija. Jghid li fid-dura isib minn kollox. Hmiegh, landi, bicciet ta' sigar.¹³

Kontro-ezaminat jghid li jaf li Leli Busuttil ghandu n-nghag fir-razzett. Jghid li meta kien zghir xeba jmur hdejh. Jghid li d-dura qieghda bejn mija u hamsin sa mitejn (150 – 200) metru mir-razzett. Jghid li x-xaghari hu ta' erbghin sa

¹¹ Folio 41 tal-process.

¹² Folio 43 tal-process.

¹³ Folio 49 tal-process.

hamsin (40-50) tomna. Jaqbel li hu kien fid-dura u Busuttil hareg bin-naghag. Jichad li gerrixxlu n-naghag u hu ipprova isib kompromess. Jaqbel li diga' telghu l-Qorti fuq din il-kwistjoni u ammetta li ipprova jsib kompromess. Jaqbel li fil-25 ta' Jannar 2018 obbliga ruhu li ma jidholx fir-razzett u sa mitejn (200) metru minnu.¹⁴ Qal li hu ried iswed fuq l-abjad li ix-xaghri tieghu. Hu ma jippretendix li x-xaghari tieghu imma kienet ta' nanntu. Jghid li kuginuh hallieh joqghod hemm.¹⁵

Xehed **Matthew Busuttil** nhar it-12 ta' Marzu 2020 u jikkonferma li ghandu r-raba' Ghar Dalam, B'Bugia.¹⁶ Jikkonferma li ta l-permess lil Matthew Borg biex imur ghall-kacca. Jghid li l-art kienet ta' missieru u issa giet fuqu u fuq ommu. Jghid li Manwel Busuttil jigi hu missieru u beda jaqlaghlu problemi ma' kulhadd, qallu biex jaqla' kollox. Jghid li anki ittra bl-avukat bghatlu. Jghid li missieru kien ta permess lil huh ghan-naghag u minn kamra ghamilha razzett bla permess.

Kontro-ezaminat jghid li Manuel Busuttil ilu hemm mid-disghinijiet bir-razzett u n-naghag u sal-lum ghadu hemm. Jichad li beda jibghat in-nies biex joqoghdu hemm. Jghid li hemm diversi duri madwar ir-razzett. Ma jafx liema hi d-dura fejn inqaghlet il-kwistjoni ghax hu ma kienx hemm.

Ri-ezaminat jghid li minnghanh zijuh ma jirceviz qbiela u ma jistax jikrieh u missieru halla lil zijuh bi pjacir. Jghid li Manwel Busuttil hu l-parrinu tieghu. Jghid li missieru tah mansab ukoll.

¹⁴ Folio 51 tal-process. Ara Folio 28 tal-process 'Dok FA 1'.

¹⁵ Folio 51 tal-process.

¹⁶ Folio 53 tal-process.

Xehed **Clifton Borg** nhar 1-20 ta' Lulju 2020 u jghid li Matthew Borg hu habib tieghu u jghid li jkunu għall-kacca flimkien fix-xaghri tieghu.¹⁷ Jghid li Manwel Busuttil dahal jghajjat bhas-soltu u li kien għaddej bil-mogħoz. Jghid li għali Busuttil tefa' l-mogħoz fin-nofs biex ma jkunux jistghu johorgu u jikkonferma li l-incident gara f'Settembru. Jghid li gew il-pulizija u hallew kollox f'idejhom.

Kontro-ezaminat jiftakar li l-incident gara xi sentejn qabel u jghid li x-xaghri hija ta' Matthew Busuttil. Jghid li ra li l-qbiela jhallasha Matthew Busuttil, ra l-karta.¹⁸ Isostni li d-dura qiegħda naqra l-bogħod mir-razzett pero' ma għandux ideja kemm. Ma jafx li Matthew Busuttil kien obbliga ruhu li ma jersaqx lejn ir-razzett tal-anqas sa mitejn (200) metru.

Xehed **Emanuel Busuttil** nhar il-5 ta' Ottubru 2020 u jghid li mar-razzett għandu aktar minn tomnejn raba'. Jghid li jhallas il-qbiela.

Ikkunsidrat:

Fuq il-materja ta' *ragion fattasi*, l-artikolu 85 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, Kodici Kriminali, jghid is-segwent:

FUQ L-UŻU KONTRA L-LIĠI MILL-PRIVAT TAS-SETGHAT TAL-AWTORITÀ PUBBLIKA.

“85.(1) Kull min, bla ħsieb li jisraq jew li jagħmel ħsara kontra l-liġi, iżda biss biex jeżerċita jedd li jippretendi li għandu, iġieġhel, bl-awtorità tiegħu nnifsu, lil xi hadd iħallas dejn, jew jesegwixxi obbligazzjoni, tkun li tkun, jew ifixkel lil xi hadd fil-pussess ta' hwejġu, jew iħott bini, jew jikser il-mixi tal-ilma jew jieħu l-ilma għalih, jew b'xi mod ieħor, kontra l-liġi, jindaħal fi hwejjeġ haddieħor, jehel, meta jinsab hati, il-piena ta' priġunerija minn xahar sa tliet xhur:

¹⁷ Folio 62 tal-process.

¹⁸ Folio 66 tal-process.

Iżda, il-qorti tista', fid-diskrezzjoni tagħha, minflok il-piena hawn fuq imsemmija, tagħti l-piena tal-multa: ”.

Ikkunsidrat:

Fil-kawza il-**Pulizija vs Salvatore Farrugia** deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar l-14 ta' Dicembru 1957 mill-mibki Onorevoli Imhalled William Harding inghad:

‘L-elementi kostituttiv tar-reat ta’ ezercizzju arbitrarju ta’ pretensjonijiet (ragio fattasi) huma erbgha u cjoe’

- 1. Att estern li jispolja lil haddiehor minn haga li jkun qieghed igawdi u li jkun ezegwa kontra l-oppozizzjoni espressa jew prezunta, ta’ xi hadd iehor;¹⁹*
- 2. Il-kredenza li l-att qieghed isir b’ esercizzju ta’ dritt;*
- 3. Il-koxjenza fl-agent li hu qieghed jagħmel ‘di private braccio’ dak li jmissu jsir per mezz tal-awtorita’ pubblika;*
- 4. Nuqqas ta’ titolu, li jirrendi il-fatt aktar gravi.’*

Ikompili jghid il-Harding fl-istess sentenza:

‘Ir-rekwiziti tieghu ma jmorrux aktar l-hemm minn dawk fuq indikati; pero’ hu fatt li min jagħmel att li bih ikun qieghed jiehu l-ligi f’ idejh, b’ daqshekk ikun qieghed juzurpa f’ sens generali funzjoni li tmiss biss lill-awtorita’ gudizzjarja.’

Ikkunsidrat:

Il-Qorti mill-provi tislet is-segwent:

¹⁹ Enfasi ta’ din il-Qorti

1. Hemm kwistjoni ta' titolu bejn Matthew Busuttil u Emanuel Busuttil, in-neputi u z-ziju;
2. Tal-anqas Emanuel Busuttil jidher li ilu juza r-razzett u r-raba' tal-madwar inkluz ix-xaghri ghal tal-anqas 14-il sena b'mod mhux interrot wahdu u dan wara l-mewt ta' huh, ossija missier Matthew Busuttil;
3. Jidher li r-razzett u r-raba' jintuza biex jinzammu u jirghu n-nghag u l-moghoz;
4. Jidher li Matthew Busuttil ihalli lil Matthew Borg u lil haddiehor biex imorru ghal kacca;
5. Jidher li Matthew Borg u Clifton Borg kienu ghall-kacca fid-9 ta' Settembru 2018 meta Manwel Busuttil hareg jirgha l-moghoz u inqalghet kwistjoni bejn Matthew Borg u Manwel Busuttil.

Ikkunsidrat:

Il-Qorti rat ir-rapport tekniku legali tal-espert imqabbad minn din il-Qorti diversament preseduta u l-konkluzjoni raggunta minnu²⁰. Filwaqt li taqbel mal-esposizzjoni legali hemm imfissra, taqbel ukoll li fil-konfront ta' Manwel Borg ma jissussistux il-provi li jsawru l-elementi tal-Artikolu 85 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta. Dan qed jinghad il-ghaliex l-imputat odjern minn meta miet huh ghal tal-anqas dawn l-ahhar 14-il sena circa kien qed juza r-razzett u r-raba' tal-madwar u allura kellu kull dritt li joqghod bi kwietu u jhalli l-bhejjem tieghu jirghu minghajr ma hadd jiddisturbah. Hu ma fixkilx lil Matthew Borg f'dak li qed jaghmel ghax dan tal-ahhar kien obbliga ruhu li ma jersaqx 'l hemm aktar kmieni dik is-sena.²¹ Aktar minn hekk kien hu li cempel lill-pulizija nhar id-9 ta' Settembru 2018 u irraporta id-disturb li kien qed ikollu ma' Matthew Borg.

²⁰ Folio 83 tal-process.

²¹ Folio 29 u folio 51 tal-process jitkellmu car daqs il-kristall.

B'hekk, hu ma hax il-ligi b'idejh u irrikorra għall-assistenza tal-awtorita' pubblika.

Għaldaqstant, fil-konfront tal-imputat l-elementi li jsawwru l-Artikolu 85 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta ma gewx sodisfatti u ma jirrizultawx.

Decide:

Għaldaqstant, għal dawn ir-ragunijiet, il-Qorti qed issib l-imputat **MANWEL BUSUTTIL MHUX HATI** tal-akkuza migjuba kontrih taht l-artikolu 85 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta u qed tilliberah minn kull htija u piena fir-rigward.

Il-Qorti tordna li kopja ta' din is-sentenza tinghata lill-partijiet u li kopja tal-imsemmija sentenza titpogga fuq is-sistema online tal-Agenzija tal-Qrati minnufih.

Moghtija llum 07 ta' Marzu 2025 fil-bini tal-Qorti, f'Malta.

Dr. Monica Vella LL.D., M.Jur.

Magistrat

Annalise Mifsud

Deputat Registratur.